

**ДОРОТИЩЕНСЬКА ГІМНАЗІЯ КОВЕЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор

ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

_____ А.М. Мартинюк

02.09.2024 року

Освітня програма

**ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ КОВЕЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

на 2024-2025 н.р.

Схвалено

Педагогічною радою

ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

протокол № 1 від 02.09.2024р.

Структура освітньої програми

I. Загальні положення

II Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою

III. Модель випускника школи

IV. Організація освітнього процесу

V. Загальний обсяг навчального навантаження

VI. Навчальний план закладу освіти з визначеним переліком: предметів/інтегрованих курсів та визначеним для них тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання; предметів/курсів

VII. Перелік модельних навчальних програм та навчальних програм відповідно до переліку предметів/інтегрованих курсів, визначеному навчальним планом закладу освіти.

VIII. Форми організації освітнього процесу

XIX. Оцінювання результатів навчання

X. Наскрізні лінії та вміння здобувачів освіти

XI. Освітні галузі (предмети)

XII. Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами (Інклюзивне навчання)

XIII. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

I. Загальні положення

1.1 Призначення школи та засіб її реалізації

ДОРОТИЩЕНСЬКА ГІМНАЗІЯ КОВЕЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України "Про освіту", "Про повну загальну середню освіту", іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом школи.

Забезпечення освітньої діяльності ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ в 2024-2025 навчальному році буде здійснюватися на основі принципів: якість, доступність, індивідуальність, академічна доброчесність, партнерство, успішність.

Головними завданнями школи є :

- забезпечення умов для якісного надання освітніх послуг шляхом тісної взаємодії в системі «здобувачі освіти - батьки здобувачів освіти - педагоги»;
- створення сприятливого освітнього середовища на основі демократизації, гуманізації, співпраці, співтворчості, спрямоване на зміцнення здоров'я дітей, створення умов для фізичного розвитку, соціальної адаптації, духовного зростання;
- орієнтувати внутрішній світ дитини на збагачення індивідуального досвіду, самопізнання, самооцінки, саморозвитку, самовизначенні, самореалізації.

Призначення школи - реалізація права дитини на здобуття повної загальної освіти, її фізичний, розумовий і духовний розвиток, соціальну адаптацію та готовність продовжувати освіту на подальших етапах.

Школа несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- безпечні умови освітньої діяльності;
- дотримання державних стандартів освіти;
- дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;
- дотримання фінансової дисципліни.

Основним засобом реалізації призначення школи є здійснення освітньої діяльності відповідно до загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

- I ступінь - початкова загальна освіта;
- II ступінь - базова загальна середня освіта;

У закладі освіти створені умови для досягнення здобувачами освіти якісних результатів навчання та забезпечується відповідність їх рівня загальної середньої освіти Державним стандартам. Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, що

забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову, години якої відведені на запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширюють обрану закладом освіти до профільну та профільну підготовку, що враховує освітні запити учнів та батьків, кадрове забезпечення та матеріально-технічну і методичну базу закладу.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу гімназії за 5-денним навчальним тижнем з українською мовою навчання.

1.2 Цілі та задачі освітнього процесу

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітньої програми обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем школи в освітньому просторі територіальної громади

Перед закладом освіти поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, базової загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;

6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації та сертифікації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

Головною метою роботи Доротищенської гімназії є забезпечення реалізації права здобувачів освіти на здобуття повної загальної середньої освіти, створення сприятливих умов для збереження і зміцнення здоров'я здобувачів освіти, здатних до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, які мають прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя готових до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, виховання самодостатньої особистості через систему життєвого самоврядування, впровадження сучасних педагогічних освітніх технологій та інноваційних методик.

Базова загальна середня освіта ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ має два рівні освіти, визначені нормативно-правовою базою України:

- - початкова освіта тривалістю чотири роки;
- - базова середня освіта тривалістю п'ять років.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

II. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової, базової середньої освіти за інших умов.

Зарахування учнів до школи здійснюється на підставі заяви батьків, або осіб, які їх замінюють.

До закладу для здобуття початкової освіти обов'язково зараховуються (у разі подання батьками відповідної заяви) усі діти, які проживають на території обслуговування закладу освіти (село Доротище), є рідними братами та/або сестрами дітей, які здобувають освіту у цьому закладі, чи є дітьми працівників цього закладу освіти.

Повна загальна середня освіта в закладі освіти може здобуватися в інституційна (очна (денна)); індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж).

Ліцензований обсяг ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ складає 95 учнів. У 2024/2025 навчальному році в закладі навчатиметься 42 здобувачів освіти : в школі І ступеня – 3 класи (19 учнів), у школі II ступеня – 3 класи (23 учні) та 3 учні 6 класу навчатимуться за індивідуальною формою навчання (педагогічний патронаж) – неповні класи.

Мовою освітнього процесу є державна мова.

III. Модель випускника школи

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Випускник ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави ;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури

поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах

IV. Організація освітнього процесу

4.1 Нормативне забезпечення

Організація освітнього процесу в ДОРОТИЩЕНСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ в 2024/2025 навчальному році здійснюватиметься відповідно до: **Законів України** «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших; **Указу Президента України** від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України»; **постанови Кабінету Міністрів України** від 28 липня 2023 року №782 «Про початок навчального року під час дії воєнного стану в Україні»; розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення **Концепції** реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти **«Нова українська школа»** на період до 2029 року»; **Санітарного регламенту** для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020р. №2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р.

Державних стандартів повної загальної середньої освіти:

на рівні початкової освіти (в 1 – 4 класах) – Державного стандарту початкової освіти (затвердженого Постановою КМУ від 21 лютого 2018 року № 87);

на рівні базової середньої освіти: в 5 класах – Державного стандарту базової середньої освіти (затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898); в **6 – 9 класах** – Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти (затвердженого Постановою КМУ від 23 листопада 2011 року №1392);

Типових освітніх програм для закладів загальної середньої освіти –

на рівні початкової освіти:

Типової освітньої програми для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

Типової освітньої програми для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О. Я. Савченко (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743),

на рівні базової середньої освіти:

у 5-7 класах – **Типової освітньої програми для 5 – 9 класів закладів загальної середньої освіти** (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235, наказ МОН № 1120 від 09.08.2024 року “Про внесення змін до типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти”);

у 8 – 9 класах – **Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня** (затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04. 2018 № 405);

- Постанова КМУ № 841 від 23.07.2024 року "Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні"
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 02.09.2024 № 1093 « Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання»
- Наказ МОН № 881 від 19.06.2024 року "Про проведення всеукраїнського конкурсу "Учитель року-2025"
- Лист МОН № 1/9979-24 від 05.06.24 року "Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2024/25 року"
- Лист МОН № 1/8722-24 від 17.05.24 року "Про підготовку до початку та особливості організації освітнього процесу в 2024/2025 навчальному році"
- Наказ МОН № 1112 від 07.08.2024 р. "Про затвердження порядку та умов здобуття загальної середньої освіти в КЗ ЗСО в умовах воєнного стану в Україні"
- Наказ МОН № 1072 від 30.07.2024 року "Про затвердження концептуальних засад реформування історичної освіти в системі загальної середньої освіти"
- Наказ МОН № 881 від 19.06.2024 року "Про проведення всеукраїнського конкурсу Учитель року-2025"
- Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти зі змінами, згідно з Наказом МОН № 714 від 20.05.2024
- Наказ МОЗ № 1351 від 25.07.2023 року "Про організацію медичних оглядів дітей та інших осіб для зарахування їх до закладів освіти, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку"
- Лист МОН від 05.06.2024 № 1/9979-24 "Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо- зимового періоду 2024/25 року"
- Методичні рекомендації «Безпечне освітнє середовище: Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації»
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 № 563 "Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні" (зі змінами згідно наказу Наказ МОН № 836 від 13.06.2024 року)
- НАКАЗ МОН України №805 від 09.09.2022 року (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 21 грудня 2022 р. за № 1649/38985) "Про затвердження Положення про атестацію педагогічних працівників"
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 08 серпня 2022 року № 707 «Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у закладах загальної середньої освіти в електронній формі»
- Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 01 серпня 2022 року № 1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України» (щодо тривалості онлайн-уроків для школярів)
- Перелік рекомендованої МОН початкової літератури на 2024/2025 навчальний рік
- Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314;
- Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020р. № 1115, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 р. за № 941/35224);

- Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369;

4.2. Структура навчального року

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 липня 2024 року № 841 «Про початок навчального року під час дії воєнного стану в Україні», освітній процес у 2024/2025 навчальному році розпочнеться в День знань 2 вересня і триватиме до 30 червня 2025 року. Відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» на період тривалості воєнного стану призупиняється дія положення частини третьої статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» в частині тривалості освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти не менше 175 навчальних днів. 2024/2025 навчальний рік може тривати більше або менше 175 днів. Тривалість та структура навчального року визначається закладом освіти з урахуванням навчального часу на проведення державної підсумкової атестації, навчальної практики, додаткових консультацій для усунення освітніх втрат, інших форм організації освітнього процесу.

У закладі освіти щоденно о 9 годині 00 хвилин має проводитись загальнонаціональна хвилина мовчання за співвітчизниками, загиблими внаслідок збройної агресії російської федерації проти України (стаття 2 Указу Президента України № 143 від 16 березня 2022 року «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України», лист Міністерства освіти і Науки України від 16.03.2022 №1/3472-22).

На кожному рівні повної загальної середньої освіти освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Освітній процес організовується за такими циклами:

- перший цикл початкової освіти - адаптаційно-ігровий (1-2 роки навчання);
- другий цикл початкової освіти - основний (3-4 роки навчання);
- перший цикл базової середньої освіти - адаптаційний (5-6 роки навчання);
- другий цикл базової середньої освіти - базове предметне навчання (7-9 роки навчання);

Початок занять – о 9.00 год.(за потреби 8.05 год. – 0 урок)

Тривалість уроків у початковій та основній школах відповідно до статті 16 закону України «Про повну загальну освіту»;

Тривалість перерв відповідно до чинного Положення про загальноосвітній навчальний заклад (постанова Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. № 778).

Структура навчального року за семестровою системою:

I семестр - з 02. 09. 2024 року по 20.12.2024 року.

II семестр - з 27.01.2025 року по 13.06.2025 року.

Осінні канікули – з 19.10.2024 року по 22.10.2024 року.

Зимові канікули – з 21.12.2024 року по 26.01.2025 року.

Весняні канікули – з 02.04.2025 року по 06.04.2025 року

Тривалість канікул протягом навчального року мінімум 30 календарних днів

4.3. Форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі. Організація освітнього процесу у ДОРОТИЩЕНСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ у 2024-2025 н.р. буде здійснюватись в дистанційному режимі, у зв'язку з військовим станом та відсутністю шкільного укриття.

Заклад освіти організовуватиме освітній процес із використанням технологій дистанційного навчання за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. При цьому обсяг навчального часу, що забезпечується в синхронному режимі, визначається педагогічним працівником і може бути менше обсягу, зазначеного в пункті 7 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти.

Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації у населеному пункті.

Організація освітнього процесу не повинна призводити до перевантаження учнів та має забезпечувати безпечні, нешкідливі та здорові умови здобуття освіти. Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394). Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 3 – 5 класах, 1,5 години у 6 – 9 класах. Учні 1-2 класів не рекомендуються обов'язкові завдання для самопідготовки у позанавчальний час.

V. Загальний обсяг навчального навантаження

Початкова освіта

Загальний обсяг навчального навантаження:

- ✓ для 1-х класів – 770 годин/навчальний рік
- ✓ для 3-х класів – 875 годин/навчальний рік
- ✓ для 4-х класів – 805 годин/навчальний рік

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову. При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2-4-х класах – 40 хвилин.

Базова середня освіта

Загальний обсяг навчального навантаження:

- для 6-х класів – 840 годин/навчальний рік,
- для 7-х класів – 1225 годин/навчальний рік,
- для 8-х класів – 1102,5 годин/навчальний рік,

для 9-х класів –1155 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслює навчальний план який дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні. Варіативна складова не використовується.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Освітня програма не включає освітні послуги, які надає школа за батьківські кошти.

**VI. Навчальний план закладу освіти з визначеним переліком: предметів/
інтегрованих курсів та визначеним для них тижневим навчальним
навантаженням для кожного року навчання; предметів/курсів**

**Робочий навчальний план для 1 класу
з навчанням українською мовою
ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
на 2024-2025 н.р.**

(наказ МОН України від 12.08.2022р. № 743-22 (1-2 кл. під керівництвом Савченко О.Я.))

Навчальний предмет/ інтегрований курс	Кількість годин на тиждень
	1 клас
Інваріантний складник	
Інтегрований курс «Українська мова. Навчання грамоти»	7
Іноземна мова (англійська)	2
Математика	4
«Я досліджую світ»	3
Дизайн і технології	1
Інформатика	-
Мистецтво	2
Фізична культура	3
Усього	19+3=22
Варіативний складник	
Гранично допустиме тижневе навантаження учня	20/700

**Робочий навчальний план для 3,4 класу
з навчанням українською мовою
ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
на 2024-2025 н.р.**

(наказ МОН України від 12.08.2022р. № 743-22 (3-4 кл. під керівництвом СавченкоО.Я))

Навчальний предмет/ інтегрований курс	Кількість годин на тиждень	Кількість годин на тиждень
	3 клас	4 клас
Інваріантний складник		
Українська мова	7	7
Літературне читання		
Іноземна мова (англійська)	3	3
Математика	5	5
«Я досліджую світ»	3	3
Дизайн і технології	1	1
Інформатика	1	1
Мистецтво	2	2
Фізична культура	3	3
Усього	22+3=25	22+3=25
Варіативний складник	-	-
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження учня	23	23

Індивідуальний навчальний план для 6 класу
з навчанням українською мовою
ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
на 2024-2025 н.р.
(наказ МОН від 09.08.2024 №1120, додатки 1,3)

Освітні галузі	Предмети та галузеві інтегровані курси	Кількість годин на тиждень у класі			
Інваріантна складова		Камінський Ілля	Садошук Арсеній	Прадійчук Андрій	Всього
Мовно-літературна	Українська мова	1	1	1	3
	Українська література	0,5	0,5	0,5	1,5
	Іноземна мова (англійська)	0,75	0,75	0,75	2,25
	Зарубіжна література	0,25	0,25	0,25	0,75
Математична	Математика	1,5	1,5	1,5	4,5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	0,5	0,5	0,5	1,5
	Географія	0,5	0,5	0,5	1,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	0,25	0,25	0,25	0,75
	Етика	0,25	0,25	0,25	0,75
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії «Історія України. Всесвітня»	0,5	0,5	0,5	1,5
	Громадянська освіта	0,25	0,25	0,25	0,75
Інформатична	Інформатика	0,5	0,5	0,5	1,5
Технологічна	Технології	0,25	0,25	0,25	0,75
Мистецька	Образотворче мистецтво	0,25	0,25	0,25	0,75
	Музичне мистецтво	0,25	0,25	0,25	0,75
Фізична культура	Фізична культура	0,5	0,5	0,5	1,5
Разом		8	8	8	24

Робочий навчальний план для 7 класу (НУШ)
з навчанням українською мовою
ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
на 2024-2025 н.р.
(наказ МОН від 09.08.2024 №1120, додатки 1,3)

Освітні галузі	Предмети та галузеві інтегровані курси	Кількість годин на тиждень у класі
Інваріантна складова		7 клас
Мовно-літературна	Українська мова	3+0,5
	Українська література	1,5+0,5
	Іноземна мова (англійська)	3,5
	Зарубіжна література	1+0,5
Математична	Алгебра	2,5+0,5
	Геометрія	1,5+0,5
Природнича	Географія	2
	Біологія	2+0,5
	Фізика	2
	Хімія	1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1+0,5
Громадянська та історична	Історія України.	0,5+0,5
	Всесвітня історія	0,5+0,5
	Громадянська освіта	0,5
Інформатична	Інформатика	1+1
Технологічна	Технології	1
Мистецька	Образотворче мистецтво	0,5+0,5
	Музичне мистецтво	0,5+0,5
Фізична культура	Фізична культура	3
Разом		32+3=35
Гранично допустиме навчальне навантаження на тиждень		32

Робочий навчальний план для 7-9 класів
з навчанням українською мовою
ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ
на 2023-2024 н.р.
(наказ МОН від 20.04.2018 №405, таблиця 1)

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		8	9
Інваріантна складова			
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-	-
	Образотворче мистецтво	-	-
	Мистецтво	1	1
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	1,5
	Фізика	2	3
	Хімія	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		28,5+3=31,5	30+3=33
Варіативна складова		-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5	33

Індивідуальний навчальний план
 для дитини з особливими освітніми потребами
Пісоцької Ангеліни Валеріївни
 учениці 3 класу **ДОРОТИЩЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ**
 на 2024-2025 навчальний рік

(складено на основі робочого навчального плану початкової школи з навчанням українською мовою Доротищенської гімназії (наказ МОН України від 12.08.2022 № 743 (1-2 кл) та модифікованою відповідно до потреб дитини

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Мовно-літературна	<i>Українська мова та література</i>	7
Іноземна мова	<i>Англійська мова</i>	3
Математична	<i>Математика</i>	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	<i>Я досліджую світ</i>	3
Технологічна	<i>Дизайн і технології</i>	1
Інформатична	-	1
Мистецька	<i>Мистецтво</i>	2
Фізкультурна	<i>Фізична культура</i>	3
Разом		25
Варіативний складник		
Додаткові години на вивчення предметів інваріативної складової, курсів за вибором, проведення консультацій та групових занять	-	-
Корекційно-розвиткові заняття:	<i>Розвиток мовлення</i>	1
	<i>Корекція розвитку</i>	1
	<i>Корекція розвитку (розвиток пізнавальних процесів)</i>	1
	<i>ЛФК (лікувальна фізична культура)</i>	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять та фізичної культури)	22	

ВІІ. Перелік навчальних програм, за якими працює заклад

Навчальні програми 1-4 класів НУШ відповідно до освітніх галузей
(Державний стандарт базової середньої освіти,
(затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87)

- Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 клас затверджена наказом МОН України від 12.08.2022р. № 743-22.
- Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3-4 класи затверджена наказом МОН України від 12.08.2022р. № 743-22.

Для 5-6 класів НУШ відповідно до освітніх галузей
(Державний стандарт базової середньої освіти,
затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898)

Освітня галузь (відповідно до типового навчального плану)	Моделльні програми під кожен освітній галузь	Навчальні програми, розроблені на основі модельних навчальних програм під кожен освітній галузь, вчитель який розробив навчальну програму
Громадянська та історична	«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5-6клас "для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О.В.,Власова Н.С.,Желіба О.В.,Майорський В.В.,Піскарьова І.О.,Щупак І.Я.)	«Вступ до історії України та громадянської освіти. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бурлака О.В.,Власова Н.С.,Желіба О.В.,Майорський В.В.,Піскарьова І.О.,Щупак І.Я.) Козуля А.М.
	Історія України. «Всесвітня історія. 6 клас»(Бурлака, Власова, Щупак).	Історія України. «Всесвітня історія. 6 клас»(Бурлака, Власова, Щупак). Козуля А.М.
Мовно-літературна	"Українська мова. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Пліванчук К.В., Попова Т.Д.).	"Українська мова. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Пліванчук К.В., Попова Т.Д.). Пелип Т.М.
	"Українська література. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.).	"Українська література. 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.). Пелип Т.М.
	"Зарубіжна література.5-6 класи " для закладів загальної середньої освіти (автори: Ніколенко О.М.,Ісаєва О.О.,	"Зарубіжна література.5-6 класи " для закладів загальної середньої освіти (автори: Ніколенко О.М.,Ісаєва О.О.,

	Клименко Ж.В.,Мацевко-Бекерська Л.В.)	Клименко Ж.В.,Мацевко-Бекерська Л.В.) Козуля А.М.
	«Іноземна мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти . (Зимомря І.М.,Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.)	«Іноземна мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти . (Зимомря І.М.,Мойсюк В. А., Тріфан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) Сахарук А.В.
Математична	«Математика. 5-6класи» для закладів загальної середньої освіти. (Істер О.С)	«Математика. 5-6класи» для закладів загальної середньої освіти. (Істер О.С) Оверчук О.В.
Природнича	"Пізнаємо природу" 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт.Біда Д.Д., Гільберг Т.Г.,Колісник Я.І.)	"Пізнаємо природу" 5-6 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт.Біда Д.Д., Гільберг Т.Г.,Колісник Я.І.). Хвищук Г.М.
	Географія. 6 клас (Запотоцький С.П., Карпюк П.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М....)	Географія. 6 клас (Запотоцький С.П., Карпюк П.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М....) Хвищук Г.М.
Соціальна та здоров'язбережувальна	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.(авт..Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.)	Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.(авт..Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.) Хвищук Г.М.
	«Етика. 5-6класи» для закладів загальної середньої освіти(автори Ашортія, Бакка, Желіба)	«Етика. 5-6класи» для закладів загальної середньої освіти (Ашортія, Бакка, Желіба). Мартинюк А.І.
Інформатична	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.)	«Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.). Мартинюк В.Б.
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О. Ю. , Пасічна І.С.)	Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О. Ю. , Пасічна І.С.) Косарик П.А.

Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В)	Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В)Музичне мистецтво – Бабарика О.В. , Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В) Образотворче мистецтво – Косарик П.А.
Фізична культура	Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші	«Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші), Ілюшик Н.Л.

Для 7 класу НУШ відповідно до освітніх галузей

Освітня галузь (відповідно до типового навчального плану)	Моделльні програми під кожен освітню галузь	Навчальні програми, розроблені на основі модельних навчальних програм під кожен освітню галузь, вчитель який розробив навчальну програму
Громадянська та історична	"Історія України.7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт.Бурлака О.В.,Желіба О.В.,Павловська- Кравчук В.А.,Худобець О.А.,Щупак І.Я)	"Історія України. 7 клас" для закладів загальної середньої освіти (авт.Бурлака О.В.,Желіба О.В.,Павловська-Кравчук В.А.,Худобець О.А.,Щупак І.Я) Козуля А.М.
	Всесвітня історія.7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (авт.Щупак І.Я.,Посунько А.С.,Бакка Т.В.,Бурлака О.В.,Власова Н.С. та інш.)	Всесвітня історія.7 клас" для закладів загальної середньої освіти (авт.Щупак І.Я.,Посунько А.С.,Бакка Т.В.,Бурлака О.В.,Власова Н.С. та інш.) Козуля А.М.
Мовно-літературна	"Українська мова. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Пліванчук К.В., Попова Т.Д.).	"Українська мова. 7 клас" для закладів загальної середньої освіти (Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Пліванчук К.В., Попова

		Т.Д.). <i>Пелип Т.М.</i>
	"Українська література. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.).	"Українська література. 7 клас" для закладів загальної середньої освіти (Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.). <i>Пелип Т.М.</i>
	"Зарубіжна література.5-9 класи " для закладів загальної середньої освіти (автори: Ніколенко О.М.,Ісаєва О.О., Клименко Ж.В.,Мацевко-Бекерська Л.В.)	"Зарубіжна література.7 клас " для закладів загальної середньої освіти (автори: Ніколенко О.М.,Ісаєва О.О., Клименко Ж.В.,Мацевко-Бекерська Л.В.) <i>Козуля А.М.</i>
	«Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти . (Зимомря І.М.,Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.)	«Іноземна мова. 7 клас» для закладів загальної середньої освіти . (Зимомря І.М.,Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.) <i>Пісоцька М.І.</i>
Математична	«Алгебра. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. (Істер О.С)	«Алгебра. 7 клас» для закладів загальної середньої освіти. (Істер О.С) <i>Оверчук О.В.</i>
	«Геометрія. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти. (Істер О.С)	«Геометрія. 7 клас» для закладів загальної середньої освіти. (Істер О.С) <i>Оверчук О.В.</i>
Природнича	"Біологія. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.)	"Біологія. 7-9 класи" для закладів загальної середньої освіти (Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.) <i>Хвищук Г.М.</i>
	«Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (Запотоцький С.П., Карпюк П.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.М....)	«Географія. 7 клас» для закладів загальної середньої освіти (Запотоцький С.П., Карпюк П.І., Гладковський Р.В., Довгань А.І., Совенко В.В., Даценко Л.) <i>Хвищук Г.М.</i>
	«Фізика. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.)	«Фізика. 7 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Кремінський Б. Г., Гельфгат І. М., Божинова Ф. Я., Ненашев І. Ю., Кірюхіна О. О.) <i>Мартинюк А.І.</i>

	"Хімія" 7-9 кл. для закладів загальної середньої освіти (авт. Григорович О. В.)	"Хімія" 7 кл. для закладів загальної середньої освіти (авт. Григорович О. В.) Оверчук О.В.
Соціальна та здоров'язбережувальна	«Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти.(авт..Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.)	Здоров'я, безпека та добробут. 7 клас» для закладів загальної середньої освіти.(авт..Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.) Хвищук Г.М.
Інформатична	«Інформатика. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Морзе Н. В., Барна О. В.)	«Інформатика. 7 клас» для закладів загальної середньої освіти (авт. Морзе Н.В., Барна О.В.). Мартинюк В.Б.
Технологічна	«Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О. Ю. , Пасічна І.С.)	Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти (Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О. Ю. , Пасічна І.С.) Косарик П.А.
Мистецька	«Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В)	Мистецтво. 7 клас» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В)Музичне мистецтво – Бабарика О.В. , Мистецтво. 7 клас» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти (автори: Масол Л. М., Просіна О. В) Образотворче мистецтво – Косарик П.А.
Фізична культура	Фізична культура. 7-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Дерев'янко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші	«Фізична культура. 7 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори: Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Дерев'янко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші), Пустовий В.В.

Навчальні програми для 8-9 класів
(Державний стандарт базової і повної загальної освіти 2011р.)

- Українська мова
- Українська література
- Історія України. Всесвітня історія
- Математика
- Фізика
- Хімія
- Біологія
- Інформатика (початок вивчення з 2 класу)
- Інформатика (початок вивчення з 5 класу)
- Іноземні мови
- Географія
- Зарубіжна література
- Мистецтво
- Трудове навчання
- Основи здоров'я
- Фізична культура
- Основи правознавства

Програми затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 та від 23.10.2017 № 1407, Наказом Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698) – Основи здоров'я, Історія України, Основи правознавства, Зарубіжна література, наказом МОН від 24.07.2023 № 883 “Про надання грифа “Рекомендовано Міністерством освіти і науки України” модельним навчальним програмам для закладів загальної середньої освіти”.

Навчальні програми для факультативів(курсів за вибором) та гуртків

- **гурток фізкультурно-спортивного напрямку «Волейбол»** - навчальна програма складена на основі програми з позашкільної освіти рекомендованою Міністерством освіти і науки (лист МОН від 11.06.2018 № 1/11-6203).

VIII. Форми організації освітнього процесу

Організація освітнього процесу в ДОРОТИЩЕНСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ здійснюється відповідно до нових форм і методів сучасної освіти. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку. Пошук інновацій зосереджений на проведенні нестандартних уроків.

Типи уроків:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу в ДОРОТИЩЕНСЬКІЙ ГІМНАЗІЇ є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, квести, інтерактивні уроки, уроки з використанням інтегративних, проектних технологій, технологій розвитку критичного мислення.

Про доцільність проведення навчальних екскурсій вирішує педагогічна рада закладу освіти. Форми і зміст навчальної практики та екскурсій обираються так, щоб забезпечити вдосконалення набутих учнями практичних умінь і навичок із предметів, формувати інтерес і стійку мотивацію до навчання, створити умови для розвитку інтелектуальних і пізнавальних здібностей, а також внутрішню самореалізацію.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

XIX. Оцінювання результатів навчання

Реформування загальної середньої освіти спрямоване на переорієнтацію процесу навчання на розвиток особистості учня, на навчання його самостійно оволодівати новими знаннями, на формування функціональних (пов'язані зі сферою знань, умінням оперувати науковими знаннями та фактичним матеріалом), мотиваційних (пов'язані з інтересами, індивідуальним вибором особистості) та соціальних (пов'язані з соціальною діяльністю особистості, життям суспільства) компетентностей. У контексті цього змінюються і підходи до оцінювання як складової освітнього процесу.

Для забезпечення цілісності освітнього процесу необхідно враховувати результати оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць в доборі змісту, форм і методів роботи для кожного уроку/заняття. Також важливо формувати в учнів уміння аналізувати власну роботу, власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання. У кожний урок/заняття необхідно включати роботу з учнями за результатами оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Керуючись правом на автономію у виборі змісту, форм і методів роботи, учитель може використовувати самостійно визначені або розроблені способи фіксації зворотного зв'язку з учнями. При цьому важливим є забезпечення ефективності процесу оцінювання задля досягнення очікуваних результатів учнями.

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам).

При навчанні у дистанційному режимі оцінювання результатів навчання учнів буде здійснюватися дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних (цифрових) технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку (пункт 8 розділу I Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти).

При здійсненні семестрового оцінювання учнів(учениць) з тимчасово окупованих територій, з числа внутрішньо переміщених осіб і тих, хто повернулися на постійне місце проживання, зараховуються всі оцінки, які отримав/отримала учень/учениця

впродовж семестру незалежно від місця навчання: у закладі, де навчався/навчалась за місцем тимчасового перебування або у будь-якій іншій школі, яка здійснює навчання за однією із форм здобуття освіти (очною, змішаною, дистанційною, екстернатною, сімейною). Це може бути будь-який заклад загальної середньої освіти, зокрема й приватні заклади освіти, в Україні чи за її межами. Заклади освіти, у яких тимчасово навчались учні, можуть видавати їм інформаційні довідки про період навчання із зазначенням переліку предметів, окремих тем та результатів оцінювання. Крім того, для проведення семестрового та річного оцінювання здобувачі освіти можуть надавати інформацію з електронних журналу та щоденника за попереднім місцем навчання. За відсутності в учнів з числа тих, хто повернулися на постійне місце проживання, та з тимчасово окупованих територій облікованих результатів оцінювання за попереднім місцем навчання заклад освіти може провести підсумкове семестрове оцінювання у вигляді контрольної роботи, тестування, співбесіди тощо. При такому оцінюванні, за потреби, можуть використовуватися технології дистанційного навчання.

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах загальної середньої освіти урегульовано такими документами: Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17); Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України № 621 від 08.05.2019, № 268 від 01.03.2021), зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за № 924/27369; Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р. № 813; Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-9 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 02.09.2024 № 1093(**чинні для 5-7 класів**); Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 13 квітня 2011 р. № 329, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 р. за N 566/19304) (**чинні для 8 – 11 класів**); Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 р. № 1222 із змінами, додаток 2 (**чинні для 8 – 11 класів**); Інструкція з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 р. № 496.

Відповідно до законодавства у разі відсутності результатів річного оцінювання за 2024/2025 навчальний рік учень/учениця має право пройти річне оцінювання до початку 2025/2026 навчального року.

У 1 – 4 класах відповідно до Державного стандарту початкової освіти *здійснюють формувальне і підсумкове оцінювання*. Заклад загальної середньої освіти, відповідно до статті 54 Закону України «Про освіту» щодо академічної свободи педагогічних працівників, може розробити власну систему оцінювання результатів навчання учнів або скористатись чинними Методичними рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти.

Оцінювання учнів 5-7 класів у 2024/2025 навчальному році здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 02.09.2024 № 1093. Ці рекомендації розроблені для учнів 5 – 9 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти. Оцінювання результатів навчання учнів цих класів здійснюється з використанням 12-бальної системи (шкали), а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

Заклад освіти може здійснювати оцінювання за власною шкалою оцінювання результатів навчання учнів або за системою оцінювання, визначеною законодавством.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання визначеною законодавством, результати такого оцінювання відображаються у Свідоцтві досягнень. За умови використання власної шкали оцінювання заклад має визначити та описати в освітній програмі правила переведення загальної оцінки результатів навчання за рік у систему, визначену законодавством (12- бальну систему), для виставлення у Свідоцтво досягнень.

Свідоцтво досягнень відображає результати навчальних досягнень учня/учениці з предметів/інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти.

У Свідоцтві досягнень є дві графи: «Характеристика навчальної діяльності» і «Характеристика результатів навчання». Заповнення граfi «Характеристика результатів навчання» здійснюється відповідно до облікованих у класному журналі результатів навчання учнів/учениць з предметів/інтегрованих курсів, визначених навчальним планом закладу освіти. Виставляються оцінки за кожену групу загальних результатів і «загальна оцінка результатів навчання». Механізм виведення загальної оцінки результатів навчання визначається закладом освіти для кожного предмета/інтегрованого курсу з урахуванням, зокрема, кількості годин, передбачених навчальним планом на його вивчення, і описується в інструментарії оцінювання в освітній програмі.

У Свідоцтві досягнень окрім характеристики рівня досягнення результатів навчання з предметів/інтегрованих курсів дається характеристика стану сформованості навчальної діяльності відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Графа «Характеристика навчальної діяльності» заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених упродовж навчального року. Спостереження проводяться спільно з вчителями, які у цьому класі викладають навчальні предмети/інтегровані курси, за планом, визначеним закладом освіти. Заповнення граfi здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки (сформовано або формується) навпроти певного уміння.

Педагогічний колектив може використовувати власні способи спостереження за розвитком наскрізних умінь і застосовувати у тому числі вербальні характеристики замість позначки. Заповнення цієї граfi здійснюється по завершенню кожного навчального року та в разі переведення здобувача освіти до іншого закладу освіти упродовж навчального року.

За рішенням педагогічної ради заклад освіти може відмовитись від оцінювання результатів навчання учнів/учениць або визначити власну шкалу оцінювання з предметів/інтегрованих курсів освітніх галузей «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура». Наприклад, визначення досягнень учнів у рівнях (Високий, Достатній, Середній, Початковий) з зазначених вище галузей нададуть змогу вчителю об'єктивно, але водночас, не пригнічуючи особистість учня/учениці, оцінити тих, хто не має яскраво виражених художніх чи фізичних здібностей, проте характеризується сумлінним ставленням до навчання, активністю, ініціативністю.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів, відповідно до законодавства, є формувальне, підсумкове та державна підсумкова атестація. Заклади освіти мають право на свободу вибору форм, змісту та способів оцінювання.

Формувальне оцінювання спрямоване на відстеження динаміки навчального поступу учнів, визначення їхніх навчальних (освітніх) потреб і скерування освітнього процесу на підвищення ефективності навчання з урахуванням встановлених результатів навчання. Формувальне оцінювання результатів навчання учнів/учениць виконує діагностувальну, коригувальну, орієнтувальну, мотиваційно-стимулювальну, розвивальну, прогностичну та виховну функції. Воно не призначене для визначення відповідності результатів навчальних досягнень учнів обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/модельною навчальною програмою за певний період навчання, це інтерактивне оцінювання учнівського прогресу, що дає змогу вчителям визначати потреби учнів, адаптуючи до них процес навчання.

Формувальне оцінювання є поточним видом оцінювання і воно не впливає на підсумкові оцінки.

Частотність та процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, визначають педагогічні працівники з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета/Інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом та етапу досягнення очікуваного результату навчання.

За потреби, для отримання інформації щодо рівня досягнення очікуваних результатів навчання учнями, визначених в окремому елементі навчальної програми (тема/розділ тощо), здійснюється тематичне оцінювання. Результати тематичного оцінювання можуть бути використані для коригування освітнього процесу, вони не враховуються під час підсумкового оцінювання.

Підсумкове оцінювання показує результат навчання та розвитку.

Підсумкове оцінювання здійснюють періодично. Кількість підсумкових робіт, час їхнього проведення вчитель/учителька може встановлювати самостійно. Підсумкові роботи можуть забезпечувати охоплення одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, у межах вивченого впродовж певного періоду, і мають забезпечувати об'єктивність оцінювання

Підсумкове оцінювання за семестр здійснюють за групами результатів навчання, що передбачені Критеріями оцінювання за освітніми галузями, з урахуванням різних форм і видів навчальної діяльності. Для формування висновків щодо рівня досягнення обов'язкових результатів навчання за семестр учитель/учителька може запропонувати учнівству:

1) виконати комплексну підсумкову роботу, завдання якої дозволяють установити результати навчання за всіма групами результатів, визначеними в Критеріях оцінювання за освітніми галузями;

2) виконати окремі підсумкові роботи для кожної групи результатів, визначеної у Критеріях оцінювання за освітніми галузями.

Підсумкове оцінювання одного, декількох або всіх груп результатів, визначених у Державному стандарті, може проводитись протягом навчального періоду.

У Свідощті досягнень виставляють семестрові оцінки за групами результатів. На підставі оцінок за групами результатів виставляють загальну оцінку за семестр з кожного навчального предмета/інтегрованого курсу навчального плану освітньої програми закладу освіти. Оцінка за семестр може бути скоригованою.

Підсумкове оцінювання за рік не здійснюють. Річну оцінку виставляють на підставі загальних оцінок за I та II семестри або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих досягнень учня і учениці протягом року. Річне оцінювання також може бути скоригованим.

Заклад використовувати власну шкалу оцінок. За умови використання власної шкали оцінювання заклад має визначити та описати в освітній програмі правила переведення загальної оцінки результатів навчання за рік у систему, визначену законодавством (12-бальну систему), для виставлення у Свідоцтво досягнень.

Якщо рівень результатів навчання учня (учениці) визначити неможливо з якихось причин, у класному журналі та свідоцтві досягнень, таблиці навчальних досягнень роблять запис «не атестований(а) (н/а)».

У разі порушення учнями принципів академічної доброчесності, зокрема, списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання під час певного виду навчальної діяльності), учитель/вчителька може ухвалити рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності і запропонувати учню/учениці повторне проходження оцінювання.

Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учнів та їх батьків (або осіб, що їх замінюють). Інформування батьків про результати навчання може відбуватися під час індивідуальних зустрічей, шляхом записів оцінювальних суджень у носіях зворотного зв'язку з батьками (паперових/електронних щоденниках учнів тощо), фіксації результатів навчання у свідоцтві досягнень.

Оцінювання навчальних досягнень *учнів з особливими освітніми потребами* здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

За рішенням педагогічної ради заклад освіти може визначити адаптаційний період впродовж якого не здійснюється формувальне та/або підсумкове оцінювання учнів 5 класу. Таке рішення затверджується відповідним наказом керівника закладу освіти.

Оцінювання учнів 8 – 9 класів у 2024-2025 навчальному році здійснюється за Критеріями оцінювання та Орієнтовними вимогами оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти. При виставленні *тематичної оцінки* враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому окрема тематична атестації при здійсненні відповідного оцінювання, як правило, не проводиться.

Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або коригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; динаміка особистих навчальних досягнень учня/ учениці з предмета протягом року; уміння застосовувати учнем/ученицею набутих протягом навчального року знань тощо.

Семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню (пункт 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів; пункти 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу.

X. Наскрізнi лiнii та вмiння здобувачiв освiти

1. Наскрізна лінія *«Екологічна безпека та сталий розвиток»* підсилює формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості: збереження, захист довкілля; усвідомлення важливості сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства; готовність дбайливо й відповідально ставитися до довкілля, брати участь у вирішенні питань навколишнього середовища. Вона формує в учнів готовність оцінювати наслідки діяльності людини на оточуюче середовище та усвідомлення відповідальності перед майбутніми поколіннями.

«Екологічна безпека та сталий розвиток» націлює на уміння:

- усвідомлювати екологічні проблеми;
- дискутувати довкола питань екології;
- обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища;
- обговорювати ефективне та раціональне використання природних ресурсів;
- проектувати власні дії на захист довкілля та збереження ресурсів;
- розробляти плани дій щодо проведення екологічних заходів;
- презентувати та обговорювати проекти щодо збереження довкілля та забезпечення сталого розвитку;
- пояснювати взаємозв'язок людини і навколишнього середовища, у т. ч. з тваринним і рослинним світом;
- пояснювати залежність людини від природних ресурсів;
- обговорювати природні і погодні явища;
- розглядати природу як цілісну систему;
- пояснювати необхідність бережливого ставлення до природи, необхідність прибирання після відпочинку на природі;
- екологічно мислити та усвідомлювати свою екологічну відповідальність.

Реалізуючи наскрізну змістову лінію *«Екологічна безпека та сталий розвиток»* ми маємо на увазі розвиток, який дозволяє існуючому поколінню задовольнити свої потреби без шкоди для майбутніх. Треба формувати в учнів поняття того, що людина – частина природи, і її існування безпосередньо залежить від природного середовища. Вихід за межі класу на урок-екскурсію або дослідження, просто до парку або річки — мотивує та активізує дітей до пізнання нового. Доцільно також включати до роботи на уроці різноманітні проекти,

проводити інтегровані та нестандартні уроки, звертатися до досвіду учнів, що перетворить їх на активних учасників навчального процесу та пов'яже навчання з життям. Наприклад, для учнів 5-го класу, наприклад, можна впровадити дослідницький проект «Досліджуємо природу рідного краю», а для дев'ятикласників більш цікавим стане проект під умовною назвою «Нове життя старим речам» або «ГМО — за та проти».

2. «Громадянська відповідальність». Ця наскрізна лінія покликана забезпечити розвиток соціальної й громадянської компетентностей, розкрити суть поняття «відповідальний громадянин» і визначити вектори його діяльності. Метою вивчення цієї наскрізної лінії є формування члена громади

й суспільства, який розуміє принципи й механізми його функціонування, а також важливість національної ініціативи. Ця наскрізна лінія освоюється через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.

«Громадянська відповідальність» націлює на уміння:

- формулювати особисті ціннісні пріоритети;
- визначати достовірність інформації;
- висловлювати власне ставлення до розмаїття молодіжних субкультур і течій;
- демонструвати себе як учасника малої громади — свого класу, своєї школи;
- усвідомлювати себе як учасника спільноти своїх друзів, активного члена гуртка, спортивної секції, команди;
- ефективно взаємодіяти разом у сім'ї, групі, команді;
- розуміти потребу працювати разом, наводити приклади взаємодопомоги;
- порівнювати свята і традиції в різних країнах;
- демонструвати розуміння цінності культурного розмаїття та потреби жити разом у мирі;
- проектувати власну професійну діяльність відповідно до своїх схильностей і потреб суспільства.

Щодо наскрізної змістової лінії «Громадянська відповідальність», її реалізацію спрямовано на формування відповідального громадянина нашого суспільства. Учні повинні знати свої права та обов'язки. Крім цього, важливо навчити учнів співпрацювати в групах, бути відповідальними, знаходити потрібні способи діяльності та моделі поведінки для досягнення своєї мети, але при цьому не порушуючи права інших. Тут будуть доцільні такі форми роботи як кооперативне навчання, яке формує соціальні вміння, лідерські якості, вміння ефективно працювати в колективі та рольові ігри, оскільки командна робота є дуже ефективною при формуванні вмінь якісно співпрацювати, а також розвиває творчі здібності, впевненість та лідерство. Також реалізація цієї змістової лінії доцільна при роботі з помилками, коли учень звертається за порадою спочатку до членів команди, потім до підручника чи Інтернету. І тільки потім, у разі потреби, радиться з учителем. Така форма роботи дає можливість школярам навчатися за найпрогресивнішою методикою: навчайся, навчаючи інших.

Наприклад, для учнів 5–6 класів достатньо буде командних змагань та рольових ігор (групова робота), а старшокласникам можна запропонувати дебати про важливість захисту своїх прав або взаємозв'язок між громадянською позицією людини і розвитком суспільства чи дискусію про роль людини в історії та відповідальність за стан суспільства. Також, наприклад, при вивченні окремих предметів, під час розгляду навчального матеріалу, який

стосується теми «Робота і професії», учням можна запропонувати влаштувати «мозковий штурм» (у групах) щодо ситуацій — розмови з батьками стосовно вибору професії, інтерв'ю з роботодавцем.

3. «Здоров'я і безпека». Щоб реалізувати здоров'язбережувальну компетентність, слід докласти зусиль на формування учня, який: є духовно, емоційно, соціально, фізично повноцінним громадянином дотримується здорового способу життя активно долучається до облаштування безпечного для життя й діяльності середовища.

«Здоров'я і безпека» спрямовує учнів на уміння:

- оцінювати вплив навколишнього середовища на здоров'я людей свого регіону;
- впорядковувати власний робочий день, тиждень із дотриманням здорового способу життя;
- обговорювати вибір продуктів, корисних для здоров'я;
- наводити приклади купівлі продуктів для здорового харчування;
- пояснювати вибір одягу залежно від погоди;
- розрізняти безпечні та небезпечні ситуації під час активного відпочинку;
- пояснювати життєво важливу потребу дотримуватись правил безпеки в різних місцях;
- критично оцінювати вплив деструктивних молодіжних рухів на життя однолітків;
- пояснювати правила безпечної поведінки онлайн;
- обговорювати позитивні та негативні наслідки від певних винаходів.

Для реалізації змістової лінії «Здоров'я та безпека» сама структура кожного уроку потребує реалізації цієї лінії: активні методи роботи (інсценізування, рольові ігри), фізкультхвилинки та хвилини релаксації, зміна діяльності. Також доцільною може бути позакласна діяльність учнів, як-от участь у «Тижні здорових звичок» чи підготовка старшими учнями концерту чи спектаклю з теми для молодших школярів. Також зі старшокласниками можна підготувати проектно-дослідницьку роботу про наслідки застосування сучасних біотехнологій або про правила безпечної поведінки у соціальних мережах. Важливо сформувати у дітей негативне ставлення до алкоголю та наркотиків і інших шкідливих звичок; насильства; навчити розрізняти безпечну та небезпечну поведінку та її наслідки; обережно користуватися соціальними мережами та Інтернетом; розрізняти правдиву та перебільшену інформацію.

4. Мета наскрізної лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» — навчання молоді: раціонально використовувати кошти, планувати витрати, заощаджувати, реалізовувати лідерські ініціативи, успішно діяти в технологічно швидкозмінному середовищі. Вивчення цієї лінії забезпечить краще розуміння молодим поколінням практичних аспектів фінансових питань (інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо); сприятиме розвитку лідерських ініціатив.

«Підприємливість та фінансова грамотність» націлює на уміння:

- демонструвати розуміння цінності праці та працьовитості для досягнення добробуту;
- розподіляти кошти на продукти харчування та складати перелік покупок;
- планувати власне життя;
- проявляти обізнаність і своє ставлення до фінансових можливостей сучасних професій;
- повідомляти про перспективи свого професійного вибору.

Реалізація наскрізної змістової лінії «Підприємливість та фінансова грамотність» забезпечить здатність учнів планувати та розробляти різні завдання, представляти себе та свої досягнення, приймати рішення, робити розрахунки. Наприклад, у темі «Одяг» учні

можуть обговорювати вартість предметів одягу і вчитися грамотно розподіляти власні кошти. Під час вивчення тем «Магазини та покупки», «Здоров'я», «Моя родина» варто ознайомлювати учнів з лексикою, що стосується покупки та споживання товарів, міжнародні стандарти розмірів, види продажу та оплати товарів та інші спеціальні терміни, які можуть знадобитися людині в сучасному світі. Проекти можуть бути ще більш прикладні: для учнів 7–9 класів можна дати завдання з'ясувати, скільки електроенергії споживає звичайна лампа і скільки — енергозберігаюча; як вони витримують удари; чи можна переробляти використані лампи. Або проект «Моя кредитна історія», де учні повинні дослідити й зробити висновки, наскільки вигідно (чи невигідно) купувати речі в кредит, чи можуть вони зробити це безпечно для добробуту родини.

Мета всіх наскрізних ліній загалом — «сфокусувати » увагу й зусилля вчителів на досягненні життєво важливої для учня й суспільства мети.

В залежності від психологічно-вікових особливостей учнів, їхнього рівня володіння освітніми навичками вчитель може вибрати за мету найбільш відповідні вміння, й пам'ятати не лише про наскрізний підхід і міжпредметні зв'язки, а й про поступальність і наступність у розвитку компетентностей.

Форми роботи для реалізації наскрізних змістових ліній.

Наскрізнi змістові лінії можна реалізовувати через відповідні форми роботи:

- методи інтегрування допомагають зрозуміти, що все в житті взаємопов'язане, і отримані на інших уроках знання можуть знадобитися будь-коли;
- кооперативне навчання формує лідерські якості, соціальні вміння, вміння працювати в команді;
- рольові та ділові ігри ефективні тому, що наближають ситуацію до реального життя;
- проєктні технології формують творче мислення, почуття відповідальності, вміння працювати в команді та презентувати результати своєї роботи;
- інтерактивні методи забезпечують активну діяльність учнів на уроці;
- перебування за межами класу на екскурсії або дослідженні мотивує та активізує дітей до пізнання нового;
- звернення до досвіду учнів перетворює їх на активних учасників навчального процесу та пов'язує навчання з життям;
- самооцінювання формує здатність до самоаналізу, вміння бачити власні помилки;
- взаємооцінювання виховує вміння порівнювати, аналізувати, оцінювати інших та сприймати критику на свою адресу.

Ми повинні сформувати готовність та здатність учня до міжкультурної комунікації, уміння користуватися інформацією, володіти навичками взаєморозуміння, а також розвивати необхідні якості для взаємодії з представниками інших країн і культур, сформувати творчу та відповідальну особистість, що вмітиме швидко пристосовуватись в мінливому світі, буде здатна постійно навчатися, критично мислити та генеруватиме нові ідеї. Впровадження змістових ліній призведе до того, що зміст і цілі освітнього процесу перебудуються таким чином, щоб освіта стала здатна до вчасної підготовки людей до нових умов існування та могла дати такі знання й уміння, які дозволили б не тільки успішно адаптуватися у новому соціальному та інформаційному середовищі, але й активно впливати на нього в інтересах збереження й подальшого розвитку суспільства та довкілля.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються міжпредметні, міжкласові та загальношкільні проєкти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором.

XI. Освітні галузі (предмети)

В основу систематизації змісту освіти покладено визначені Державним стандартом освітні галузі, ґрунтуючись на засадах діяльнісного та особистісного підходів, структурування навчальних предметів здійснено за провідними стилями навчальної діяльності учнів: логіко-математичним, вербально-лінгвістичним, моторно-рухливим, натуралістичним, музично-ритмічним.

Для здобувачів освіти 1-4-х класів (освітні галузі, предмети)

Освітні галузі	Предмети	Клас
	Українська мова	1-4
Мовно-літературна	Читання	2
	Літературне читання	3,4
Іншомовна	Англійська мова	1-4
Математична	Математика	1-4
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	1-4
Технологічна	Дизайн і технології	1-4
Інформатична	Інформатика	2-4
Мистецька	Мистецтво	1-4
Фізкультурна	Фізична культура	1-4

Для здобувачів освіти 5-7 класів (НУШ) (освітні галузі, предмети)

Освітні галузі	Предмети та галузеві інтегровані курси	Клас
Мовно-літературна	Українська мова	5-7
	Українська література	5-7
	Іноземна мова (англійська)	5-7
	Зарубіжна література	5-7

Математична	Математика	5-6
	Алгебра	7
	Геометрія	7
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	5-6
	Біологія	7
	Географія	6-7
	Фізика	7
	Хімія	7
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	5-7
	Етика	5-6
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	5-6
	Історія України .Всесвітня історія	6
	Історія України	7
	Всесвітня історія	7
	Громадянська освіта	6-7
Інформатична	Інформатика	5-7
Технологічна	Технології	5-7
Мистецька	Образотворче мистецтво	5-7
	Музичне мистецтво	5-7
Фізична культура	Фізична культура	5-7

Для здобувачів освіти 8-9-х класів (освітні галузі, предмети)

Освітні галузі	Предмети	Класи
Мови і літератури	Українська мова	8-9

	Українська література	8-9
	Іноземна мова (англійська)	8-9
	Зарубіжна література	8-9
Суспільствознавство	Історія України	8-9
	Всесвітня історія	8-9
	Основи правознавства	9
Мистецтво	Мистецтво	8-9
Математика	Алгебра	7-9
	Геометрія	7-9
Природознавство	Біологія	8-9
	Географія	8-9
	Фізика	8-9
	Хімія	8-9
Технології	Трудове навчання	8-9
	Інформатика	8-9
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	8-9
	Фізична культура	8-9

ХІІ. Організація роботи з учнями з особливими освітніми потребами (Інклюзивне навчання)

У Освітній програмі застосовуємо таке тлумачення термінів, яке зазначає Закон України «Про освіту»:

- **особа з особливими освітніми потребами** - особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту;
- **інклюзивне навчання** - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Інклюзивне навчання дітей з особливими освітніми потребами організовується у 1 класі (Пісоцька Ангеліна – 3 рівень підтримки)

Інклюзивний клас організований відповідно до «Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 № 957 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від № 483 від 26.04.2022, № 979 від 30.08.2022, заяви батьків та іншими нормативно-правовими документами.

Метою інклюзивного навчання є реалізація права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, їх соціалізація та інтеграція у суспільство, залучення сім'ї до участі в освітньому процесі.

Основними завданнями інклюзивного навчання є:

- здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;
- створення інклюзивного освітнього середовища (сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей);
- розумне пристосування - запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з особливими освітніми потребами конституційного права на освіту нарівні з іншими особами;
- створення позитивного мікроклімату у закладі з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальної програми розвитку.

З метою підвищення ефективності навчального процесу запроваджено корекційно-розвиткова складова Індивідуальної програми розвитку кожної дитини, якою регламентується організація системної реабілітаційної роботи з учнями (вихованцями): розвиток слухового сприймання; розвиток мовлення; корекція розвитку. Така робота передбачає вирішення специфічних завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, і потребує впровадження особистісно орієнтованих програм навчання та реабілітації за індивідуальним та диференційованим підходом.

XIII. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Відповідно до розділу V Закону України «Про освіту» та забезпечення якості освіти у Доротищенській гімназії, ефективність реалізації завдань освітньої програми закладу регулюється *системою внутрішнього забезпечення якості освіти*, яка складається з наступних компонентів, що передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- кадрове супроводження освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнень учнями результатів навчання (компетентностей).

Кадрове супроводження освітньої діяльності. Кадрове супроводження освітньої діяльності повинно відповідати вимогам чинного законодавства України. Вимоги до педагогічних працівників встановлюються у відповідності до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Закону України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX та Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (зі змінами від 07.08.2013 № 538).

Вимоги щодо проведення навчальних занять педагогічними працівниками визначаються нормами чинного законодавством України.

Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності. Навчально-методичне забезпечення підготовки випускників ЗНЗ встановлені документам МОН України та включають:

- навчальний план, затверджений в установленому порядку;
- навчально-методичного забезпечення для кожної дисципліни навчального плану (навчальні та робочі навчальні програми дисциплін; плани факультативних та індивідуальних занять; методичні вказівки і тематики контрольних, лабораторних та практичних робіт);
- методичні вказівки для педагогічних працівників та дидактичне забезпечення самостійної роботи учнів (у т.ч. з підготовки до участі в олімпіадах, турнірах, конкурсах МАН, тощо);
- критерії оцінювання знань і вмінь учнів.

Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності. Матеріальне забезпечення освітнього процесу в школі має відповідати вимогам до проведення всіх видів навчальних занять, що визначені нормами чинного законодавства України.

Внутрішній контроль та аудит за виконанням і дотриманням зазначених нормативів в школі здійснюється директором, заступником директора з навчально-виховної роботи та завгоспом шляхом систематичної перевірки реального стану кожного показника матеріально-технічного та інформаційного забезпечення і, в разі невідповідності нормативу – прийняттям необхідних заходів щодо його поліпшення.

Якість проведення навчальних занять. Організація та оцінювання якості проведення контрольних, практичних та лабораторних занять регламентується навчальними програмами та методичними рекомендаціями щодо викладання навчальних предметів.

Для забезпечення високої якості підготовки учнів в школі особлива увага приділяється самостійній роботі учнів, яка організовується та координується педагогічним персоналом, який відповідає за викладання дисциплін. Педагогічні працівники, що відповідають за викладання дисциплін, повинні розробити для самостійної роботи відповідне методичне забезпечення та індивідуальні завдання для учнів.

Обсяг факультативної роботи учнів для допрофільної підготовки визначається педагогічною радою школи при формуванні робочого навчального плану.

Моніторинг досягнення учнями результатів навчання. Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку в процесі навчання. Вони визначають відповідність рівня набутих учнями знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо базової середньої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

У навчальному процесі використовуються такі види контролю: поточний, тематичний та підсумковий.

Поточний контроль здійснюється педагогічними працівниками за всіма видами навчальних занять. Основне завдання поточного контролю - перевірка фактичного рівня підготовки учнів. Його основна мета – забезпечення зворотного зв'язку між педагогічними працівниками та учнями у процесі навчання, здійснення управління навчальною мотивацією школярів. Інформація, одержана в процесі поточного контролю, використовується як педагогом – для коригування методів і засобів навчання, так і учнями – для самостійної роботи.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на уроках та лабораторно-практичних заняттях.

Тематичний контроль – це перевірка знань школярів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни (змістовної теми). Він є необхідним елементом організації навчального процесу. Цей контроль може проводитися у формі тестування, письмової контрольної роботи, тощо. Форми і методи проведення тематичного контролю визначаються педагогічними працівниками.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному ступені здобувачів базової середньої освіти.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти включають:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь та навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Оновлення методичної бази освітньої діяльності: запровадження освітніх інновацій, інформаційно-комунікаційних педагогічних технологій, розвиток допрофільного навчання, розвиток з подальшим забезпеченням консолідації та взаємодії соціальних і педагогічних партнерів із метою інтенсифікації й удосконалення освітнього середовища, забезпечення відповідності між матеріально-технічним станом школи і потребами сучасної освіти.

Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь та навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення забезпечує та відповідає за його виконання директор закладу.

Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти: запровадження здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховний процес, створення толерантного середовища у школі, розвиток комунікативних здібностей учнів, створення сприятливих умов для пошуку, підтримки та розвитку обдарованих дітей та молоді, підтримка дітей і молоді з особливими потребами забезпечується та контролюється практичним психологом школи.

Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників

Безперервний професійний розвиток та підвищення кваліфікації педагогічних працівників передбачає набуття нових і вдосконалення раніше набутих компетентностей на основі здобутої освіти й практичного досвіду. Безперервного професійного розвитку педагоги набувають за трьох форм освіти: формальної, неформальної та інформальної. Накопичення визнаних результатів навчання у формальній, неформальній та/або інформальній освіті буде підставою для присвоєння професійних (зокрема, часткових) та здобуття повних освітніх кваліфікацій. Здобуті у формальній освіті кваліфікації зараховуються як підвищення кваліфікації, тому їх не потрібно окремо визнавати чи підтверджувати.

Підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників може бути здійснений через традиційний вид підвищення кваліфікації, тобто навчання в закладах освіти, що мають ліцензію на підвищення кваліфікації або провадять освітню діяльність за акредитованою освітньою програмою. Таке навчання передбачає набуття особою нових

та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій не потребує окремого визнання і підтвердження його результатів. До інших видів підвищення кваліфікації педагогічних працівників належать: стажування, участь у сертифікаційних програмах, тренінгах, семінарах, семінарах-практикумах, семінарах-нарадах, семінарах-тренінгах, вебінарах, майстер-класах, тощо.

Внутрішня програма забезпечення якості освіти крім моніторингу багатьох кількісних показників, спрямована на підтримку системи цінностей, традицій, норм освітньої діяльності та національно-патріотичного виховання учнів.

У світлі цілей і задач, визначених даною програмою, зросли вимоги до керівництва школою, до організації шкільного контролю, який є регулятором освітнього процесу закладу. Його завдання – всебічне вивчення й аналіз освітнього процесу, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів, запобігання можливим помилкам, координація зусиль відповідно до формування «моделі» випускника, визначеної освітньою програмою закладу.

Вирішення цього завдання забезпечується в закладі шляхом моніторингового дослідження, замовниками якого виступають учасники освітнього процесу, зацікавлені в об'єктивному оцінюванні освітніх послуг:

- учні-випускники школи, яких цікавить відповідність здобутого рівня знань і вмінь вимогам закладів вищої освіти, до яких вони вступають
- батьки випускників, яких цікавить, чи відповідає обраний ними заклад загальної середньої освіти цим вимогам
- педагогічний колектив закладу та його керівництво, які мають переконатися в тому, що вони відповідають вимогам державних освітніх стандартів.

З огляду на це основним змістом моніторингу закладу освіти є одержання інформації про стан освіти з метою прийняття управлінських рішень щодо переведення її на якісно новий рівень.

Моніторинг в закладі базується на діагностиці, що націлює на постійне спостереження за освітнім процесом з метою виявлення його відповідності бажаному результату.